

Деніел Кіз

всесвітньо відомий американський письменник. Це єдиний автор, який здобув дві найпрестижніші літературні нагороди за два твори з однаковою назвою, героєм та сюжетом — спочатку за оповідання «Квіти для Елджернона», а потім за однойменний роман, написаний на його основі. Цей твір неодноразово екранізували, а екранізація 1968 року здобула премію «Оскар». Роман, який зворушив серця мільйонів читачів у всьому світі, нарешті доступний в українському перекладі.

Один з найлюдяніших
і найпроникливіших творів
сучасності

Недоумкуватий Чарлі Гордон працює прибиральником у пекарні, а у вільний час відвідує школу. Його заповітна мрія — стати розумним. І доля дарує йому цей шанс... Він погоджується взяти участь у ризикованому науковому експерименті. Той виявляється вдалим — після операції на мозку інтелект Чарлі сягає неймовірних височин. За короткий час він встигає пізнати всю повноту життя. Але ніхто не передбачив наслідків операції...

Пронизлива історія, яка нікого
не залишить байдужим!

www.trade.bookclub.ua

Деніел
Кіз

КВІТИ ДЛЯ ЕЛДЖЕРНОНА

СВІТОВИЙ БЕСТСЕЛЕР

Деніел Кіз

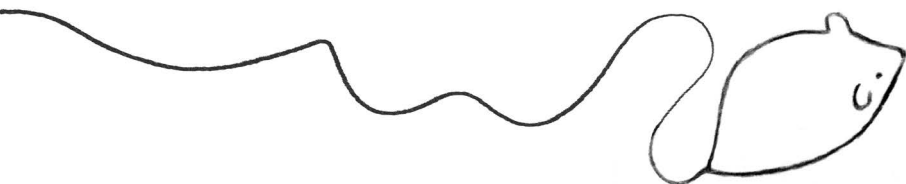
КВІТИ ДЛЯ ЕЛДЖЕРНОНА

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Деніел Кіз

КВІТИ ДЛЯ
ЕЛДЖЕРНОНА

Деніел Кіз

КВІТИ ДЛЯ
ЕЛДЖЕРНОНА

РОМАН

Друге видання

ХАРКІВ **КЛУБ**
СІМЕЙНОГО
2016 ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111(73)
ББК 84.7СПО
КЗ8

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:

Keyes D. Flowers for Algernon : A Novel / Daniel Keyes. —
New York : A Harvest Book, 2004. — 322 p.

Переклад з англійської *Віктора Шовкуна*

Дизайнер обкладинки *Тетяна Коровіна*

Кіз Д.

КЗ8 Квіти для Елджернона : роман / Деніел Кіз ; пер. з англ.
Віктора Шовкуна. — Вид. 2-ге. — Харків : Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 304 с.

ISBN 978-966-14-8332-2 (укр.)

ISBN 978-0-15-603008-3 (англ.)

Всесвітній бестселер, який сколихнув серця мільйонів читачів! Неодноразово екранізований роман, який здобув найпрестижніші літературні премії! Історія, яка зворушує та змушує замислитися... Розумово відсталий Чарлі Гордон погоджується на ризикований науковий експеримент — понад усе він мріє стати розумним. Після надскладної операції на мозку його інтелект дійсно стає блискучим. Але ніхто не міг передбачити, які наслідки спричинить цей дослід...

УДК 821.111(73)

ББК 84.7СПО

© Daniel Keyes, 1959, 1966,
1987, 1994

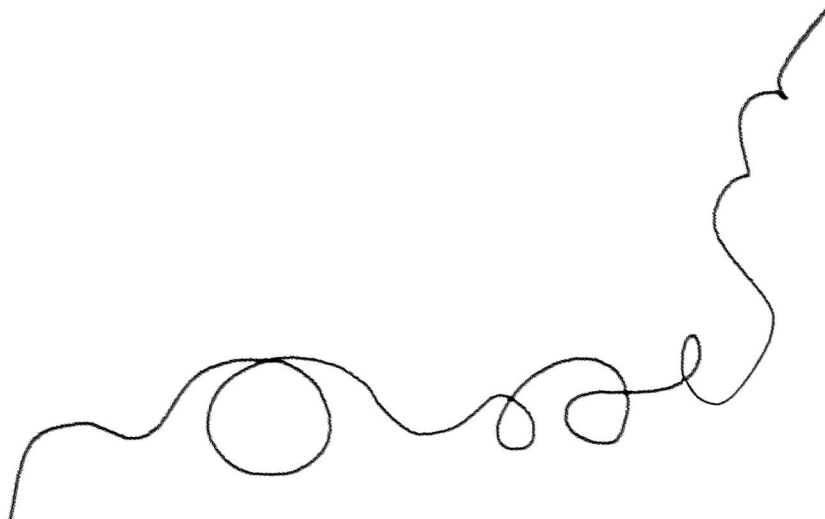
© Hemigo Ltd, видання українською мовою, 2015,
2016

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2015

ISBN 978-966-14-8332-2 (укр.)

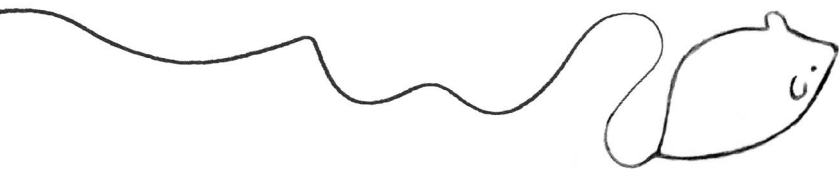
ISBN 978-0-15-603008-3 (англ.)

*Моїй матері
і на згадку про мого батька*

— Кожен, хто має розум, — вів я далі, — пригадав би, що існує двоє порушення зору, яке виникає із двох причин: коли потрапляють зі світла до темряви або коли із темряви виходять на світло. І якби знаття, що саме діється із душею, то, коли-небудь побачивши її збентеженою і неспроможною щось розгледіти, ніхто не став би безглуздо сміятись, а радше б задумався, чи прийшла ця душа зі світлішого життя і тепер підлягає затьмаренню, чи ж навпаки, від великої темряви діставшись до світлішого життя, вона вся виповнена яскравим сяйвом: такий її стан і таке життя можна вважати за щастя, а тій першій душі годилося б тільки поспівчувати. А коли б хто, глянувши на неї, хотів насміятись, то нехай він менше сміявся б із першої, ніж із тієї, яка опустилась згори, зі світла.

Платон, Держава VII

Перший звіт 3 бер

Дохторь Штраус каже аби я писав як могу і що думаю і споминав усе що зі мною буде від сьогодні. Я не знаю чому але він вважає що це важливо аби вони могли бачити чи можна якось використати мене. Я думаю з мене щось таки вийде бо міс Кінніан каже вони спробують зробити мене розумним. Я хочу бути розумним. Звуть мене Чярлі Гордон і я роблю в пикарні Доннера де містер Доннер дає мені по одинадцять доларів на тиждень і дає хліба та тістечко коли я попрошу. Мені тридцять двоє років і в наступнім місяці буде мій день народження. Я сказав дохторю Штраусу та професорю Няммуру що я не вмію добре писати але він сказав що це неважно і щоб я писав як я балакаю і як пишу твори у класі міс Кінніан у її школі для недорозвинених дорослих куди я хожу вчитися тричі на тиждень коли маю вільний час. Дохторь Штраус каже щоб я писав усе що думаю і все що зі мною бува але голова в мене порожня і сьогодні я вже нічо не напишу... Ваш Чярлі Гордон.

Другий звіт 4 бер

Я сьогодні мав тест. Думаю я його провалив і думаю тепер вони не захочуть скористатися мною. А сталося те що я пішов до професора Няммура в його кабінет коли в мене був ланч так бо вони мені сказали і його секретарка повела мене до кімнати де на дверях було написано департамент для психів але за тими дверима була довга зала й багато малих кімнаток де

я побачив лише стіл та стулки. В одній із тих кімнаток був приємний чоловік я побачив у нього білі карти закаляні чорнилом. Він сказав сідай Чярлі прилаштуйся зручніше й розслабся. Він був у білому пальті як дохторь але думаю він не був дохтором бо не попросив мене роззявити рота й сказати а. У нього були лише оті білі карти. Його звали Берт. Я забув його друге ім'я бо не вмю добре пам'ятати.

Я не знав що він хоче робити і кріпко вчепився руками у спинку стулки як я робив лише тоді коли приходив до зубника. Берт не був зубником але він знов і знов казав мені щоб я розслабився а це лякало мене бо так завжди кажуть коли щось болітиме.

Отож Берт запитав Чярлі що ти бачиш на цих картах. Я побачив на них розлите чорнило й дуже злякався хоч я мав у кишені лапку кроля бо коли я був малий то завжди провалював тести у школі й розливав чорнило.

Я сказав Берту що бачу чорнило яке хтось розлив на білу карту. Берт сказав так і всміхнувся й мені стало добре. Він перевертав усі карти і я сказав йому що хтось розлив на них чорнило червоне й чорне. Я подумав що цей тест був легким та коли я підвівся щоб піти геть Берт зупинив мене і сказав мені сядь Чярлі ми ще не закінчили. З цими картами ми маємо ще роботу. Я не поймав, чого він хоче але пригадав як дохторь Штраус сказав аби я робив усе що він мені скаже навіть якщо я не пойму чого він од мене хоче.

Я не дуже добре споминаю про що запитував мене Берт але помню він хотів щоб я сказав йому що я побачив у чорнилі. Я нічого не побачив у чорнилі але Берт сказав що там є картини. Я не побачив ніяких картин. Я справді хотів їх побачити. Я тримав карту під самими своїми очима й набагато далі. Потім подумав що коли я почеплю на ніс укуляри то либонь побачу краще я зазвичай дивлюся крізь укуляри на телевізір але я сказав собі що можливо крізь

них я побачу краще картини в чорнилі. Я начепив окуляри і сказав дайте мені ще раз подивитися на карту тепер я там щось побачу повірте мені.

Я дивився з усіх сил але так і не побачив там картин бачив лише чорнило. Я сказав БERTY що мабуть мені потрібні нові окуляри. Він щось записав на папері і я злякався що провалив тест. Тож я сказав йому що бачу дуже гарну картинку з гарними заокругленнями на краях але він заперечливо похитав головою отже там було все не так. Я спитав у нього чи інші люди бачать якісь речі в чорнилі й він сказав так вони бачать різні речі в чорнилі. Він сказав мені що чорнило на карті називається чорнилом випробувань.

Берт дуже приємний чоловік і він балакає повільно як міс Кінніан у своєму класі куди я хожу бо там навчають читати недорозвинених дорослих. Він пояснив мені що це шоківий тест. Він сказав що люди бачать картинки в чорнилі. Я сказав покажіть мені де вони їх бачать. Він мені цього не показав, він лише сказав уяви собі що на карті справді щось є. Я сказав йому що уявив там чорнило. Він похитав головою — я знову не вгадав. Він сказав це щось має нагадати мені я повинен прикинутися що воно мені щось нагадує. Я надовго заплющив очі намагаючись щонебудь собі уявити а тоді сказав я уявив собі як чорнило капає на білу карту. Тут його олівець зломився ми підвелися й вийшли.

Я не думаю що витримав цей тест.

Третій звіт 5 бер

Дохторь Штраус і професорь Няммур сказали що чорнило на картах нічого не означає. Я сказав їм що то не я розлив

на них чорнило і що я не міг нічого побачити в тому чорнилі. Вони сказали що може ще використають мене. Я сказав дохтору Штраусу що міс Кінніан ніколи не провадила наді мною тестів, лише навчала мене читати й писати. Він сказав, що міс Кінніан сказала йому я найкращий учень у школі Бекмана для недорозвинених учнів і найбільше стараюся бо я справді хочу навчитися грамоти хочу навіть більше аніж люди тямовитіші ніж я.

Дохторь Штраус запитав мене як ти потрапив до школи Бекмана Чарлі власними зусиллями. Як ти про неї довідався. Я сказав що не спогадаю.

Професорь Нявмур запитав мене чому мені закортіло читати й правильно писати. Я сказав йому томушо все життя я хотів бути розумним а не тупим і моя мати завжди казала щоб я старався та коли я навіть чогось навчався у школі міс Кінніан я швидко все забував.

Дохторь Штраус написав дещо для мене на аркуші паперу а професорь Нявмур побалакав зі мною дуже серйозно. Він сказав ти знаєш Чярлі нам невідомо як цей сперимент працюватиме на людях томушо ми досі застосовували його лише для тварин. Я йому відповів що це саме сказала мені міс Кінніан але я не боюся навіть якщо в мене шось болітиме томушо я дужий і вмію тяжко працювати.

Я хочу стати розумним якщо вони дозволять мені. Вони кажуть їм потрібен дозвіл від моєї родини але мій дядько Герман який про мене дбав помер і я нічого не споминаю про свою родину. Я не бачив своєї матері і свого батька і своєї маленької сестри Норми давно й дуже давно. Можливо мій батько також помер. Дохторь Штраус запитався, де вони жили. Я думаю вони жили в Брукліні. Він сказав що вони їх шукатимуть і можливо знайдуть.

Я сподіваюся мені не доведеться писати багато цих звітів бо вони забирають у мене багато часу і я лягаю спати

дуже пізно й дуже стомлений уранці. Джимпі накричав на мене томушо я впустив тацю з булочками які ніс до печі. Вони стали дуже брудні і йому довелося обтирати їх перш ніж він поставив їх у піч щоб вони там пеклися. Джимпі горлає на мене постійно коли я роблю щось не так але він мене любить бо він мій друг. Уявляю собі як він здивується коли я стану рузумним.

Четвертий звіт 6 берізня

Сьодні я мав ше один дурний тест на випадок якщо вони зможуть використати мене. Те саме місце але інша маленька тестова кімнатка. Приємна леді яка мене туди привела сказала мені своє ім'я а я запитав у неї як воно пишеться щоб я міг занести його до свого звіту про тематичний аперцептивний тест. Я не знаю перших двох слів але знаю що означає цей тест. Я мушу витримати його бо інакше мої оцінки будуть низькими.

Цей тест здався мені лехким, томушо я міг бачити картинки. Проте на цей раз вона не стала допитуватися шо я побачив у картинках. Це збило мене з пантелику. Я сказав їй шо вчора Берт вимагав аби я сказав шо я бачу на чорнілі. Вона сказала це не має значення бо в цьому тесті йдеться про інше. Тепер я повинен розповісти історії про людей на картинках.

Я сказав як я можу розповідати про людей яких я не знаю. Вона сказала а ти прикинься ніби їх знаєш але я сказав їй шо це буди брихня. Я більше ніколи ни бришу томушо коли я був дитиною я брихав і мене за це лупцювали. У мене в гамані є світлина зі мною Нормою і дядьком Германом який прелаштував мене на роботу до пикарні Доннера а вже потім помер.

Літературно-художнє видання

КІЗ Деніел
Квіти для Елджернона
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Керівник проекту *З. О. Бакуменко*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. О. Григор'єва*
Редактор *Г. В. Пагутяк*
Художній редактор *Н. В. Переходенко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректори *М. М. Чемерис, Н. Я. Радченко*

Підписано до друку 27.10.2015. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literatynpa». Ум. друк. арк. 15,96.
Наклад 12000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

1. Олександрія, просп. Леніна, 77 (ТЦ «Гранд-Плаза», 2-й поверх), (05235) 7-15-50
2. Артемівськ, вул. Радянська, 69 (ТЦ «Азов-Плаза», 2-й поверх), (0627) 44-90-99
3. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 5/13 (копійний універмаг «Дружба», 1-й поверх), (0456) 39-04-68
4. Білгород-Дністровський, вул. Московська, 16-А (ТЦ «Рута-Плаза», 2-й поверх), (04849) 6-07-26
5. Бердянськ, просп. Леніна, 35-А (ТЦ «DEL MAR», 1-й поверх), (06153) 3-48-40
6. Бориспіль, вул. Київський шлях, 10-В (ринок «Зоряний», місце 103), (06153) 3-48-40
7. Вінниця, вул. Пананіна, 1-А (ТЦ «Квартал», 2-й поверх), (0432) 50-88-06
8. Вознесенськ, вул. Синакова, 5-А, (05134) 3-20-19
9. Дніпроздержинський, просп. Леніна, 57-А (ТЦ «Фуршет», 1-й поверх), (0569) 53-42-26
10. Дніпропетровськ, просп. Карла Маркса, 105 (ТЦ «Сільво», 2-й поверх), (056) 770-00-55
11. Дніпропетровськ, вул. Калинова, 9-А (ТЦ «Miriada», 1-й поверх), (056) 760-33-30
12. Житомир, вул. Київська, 87 (ТЦ «Вопак», 2-й поверх), (0412) 41-24-85
13. Запоріжжя, просп. Леніна, 58, (061) 787-63-86
14. Запоріжжя, просп. Металурга, 2-Ж (ТЦ «Рекордний», 0-й поверх), (061) 236-86-54
15. Івано-Франківськ, пл. Ринок, 1 (ТЦ «Галерея Н», 0-й поверх), (0342) 72-58-32
16. Ізмаїл, вул. Пушкіна, 47 (ТЦ «Електрон», 2-й поверх), (04841) 6-22-12
17. Ізюм, пл. Радянська, 7, (05743) 3-14-72
18. Кам'янець-Подільський, вул. Данила Галицького, 11/3 (ТД «Максимум», 2-й поверх), (03849) 6-48-11
19. Київ, вул. Велика Васильківська, 72 (ТЦ «Олімпійський», 3-й поверх), (044) 590-25-76
20. Київ, вул. Райдунка, 15 (ТЦ «Фуршет», 0-й поверх), (044) 540-23-65
21. Київ, вул. Маршала Малиновського, 12-А (ТРЦ «Метрополис», 3-й поверх), (044) 500-62-73
22. Київ, вул. Лукашевича, 15-А (ТЦ «Європорт», 2-й поверх), (044) 461-94-82
23. Київ, вул. Драгоманова, 29 (ТЦ «Центрум», 1-й поверх), (044) 502-18-96
24. Київ, вул. Попудренка, 90/2 (ТЦ «Маяк», 3-й поверх), (044) 361-91-46
25. Кіровоград, пров. Центральний, 3/1 (ТЦ «Плаза», 1-й поверх), (0522) 35-20-55
26. Ковель, бульв. Лесі Українки, 18 (ТД «Бульвар», 2-й поверх), (03352) 5-21-40
27. Конотоп, вул. Конотопських дивізій, 24-А (ТЦ «Маяк», 2-й поверх), (05447) 6-36-77
28. Краматорськ, вул. Палацова, 23 (ТЦ «Прогрес», 2-й поверх), (0626) 48-97-87
29. Красноармійськ, вул. Свердлова, 148, (06239) 2-00-48
30. Кременчук, вул. Леніна, 15/42 (ТЦ «Мера», 2-й поверх), (0536) 72-97-65
31. Кривий Ріг, просп. Гагаріна, 4 (ТЦ «Плаза-2», 2-й поверх), (056) 409-81-09
32. Кривий Ріг, вул. Ватуліна, 39-А, (056) 409-60-75
33. Лисичанськ, просп. Леніна, 117 (ТЦ «Лимон», 2-й поверх), (067) 570-61-62
34. Луцьк, вул. Рівненська, 48 (ТЦ «Фокстрот», 1-й поверх), (0332) 78-35-08
35. Львів, вул. Братів Рогатинців, 15, (032) 235-50-12
36. Львів, вул. Городоцька, 179 (ТЦ «Скряня», 2-й поверх), (032) 298-88-07
37. Маріуполь, просп. Металурга, 64 (ТЦ «Слизавета», 1-й поверх), (0629) 41-27-71
38. Мелітополь, просп. Богдана Хмельницького, 24 (ТЦ «Пасаж», 2-й поверх), (0619) 44-83-49
39. Миргород, вул. Гоголя, 147 (ТЦ «Мир», 1-й поверх), (05355) 5-06-08
40. Ніжин, вул. Шевченко, 11-А (ТЦ «Гермес», 2-й поверх), (04631) 90-10-2
41. Миколаїв, вул. Потьомкінська, 63/2, (0512) 47-58-43
42. Нікополь, просп. Трубіників, 14 (ЦУМ, 1-й поверх), (05662) 2-50-03
43. Нова Рахова, вул. Паризької комуні, буд.13, ТЦ «Центральний» (копійний «Дитячий світ»), 2-й поверх, (05549) 7-96-51
44. Новомосковськ, вул. Радянська, 34 (ТЦ «Сті-Центр», 2-й поверх), (0569) 69-65-79
45. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 61, (048) 786-05-88
46. Одеса, вул. Краснова, 17 (пл. Толбухіна), (048) 780-19-84
47. Одеса, просп. Добровольського, 99, (048) 755-04-40
48. Павлоград, вул. Карла Маркса, 84-А, (057) 752-65-92
49. Первомайськ, вул. Революції, 34, (05161) 7-53-99
50. Полтава, вул. Жовтнева, 50, (0532) 60-60-40
51. Рівне, вул. Київська, 67-А (ТЦ «Арена», 2-й поверх), (0362) 64-26-37
52. Селідове, вул. Карла Маркса, 10 (будинок побуту, 2-й поверх), (06237) 7-00-34
53. Слов'янськ, пл. Жовтневої революції, 3 (ТЦ «Фокстрот», 2-й поверх), (0626) 62-11-02
54. Суми, вул. Соборна, 42, (0542) 77-17-12
55. Тернопіль, вул. Перля, 3 (ТЦ «Novus», 2-й поверх), (0352) 43-12-76
56. Ужгород, пл. Кирила та Мефодія, 3 (універмаг «Україна», 2-й поверх), (0312) 67-22-29
57. Харків, просп. Маршала Жукова, 3-А, (057) 392-03-43
58. Харків, просп. Гагаріна, 20-А (ТЦ «На Гагаріна», 2-й поверх), (057) 703-44-58
59. Харків, вул. Академіка Павлова, 144-Б (ТЦ «Космос», 3-й поверх), (057) 720-12-29
60. Харків, вул. Поттавський шлях, 144 (ТБЦ «Компас», 2-й поверх), (057) 720-10-33
61. Херсон, просп. Ушакова, 35-А (ТЦ «Адмірал», 2-й поверх), (0552) 46-00-66
62. Хмельницький, вул. Свободи, 73 (ТЦ «Фуршет», 3-й поверх), (0382) 72-66-51
63. Черкаси, вул. О. Дашкевича, 26 (ТЦ «Сільво», 3-й поверх), (0472) 54-04-47
64. Чернігів, просп. Перемоги, 103, (0462) 65-32-31
65. Чернівці, вул. Гоповна, 10, (0372) 58-72-44
66. Шостка, вул. Карла Маркса, 24, (05449) 7-37-46

Замовляйте книжки будь-яким зручним способом

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua

Надсилається безоплатний каталог

**Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці**
e-mail: publish@bookclub.ua

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua